

MINISTERSTWO
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

SEKRETARZ STANU
dr Jarosław Sellin

Warszawa, 21 kwietnia 2022 r.

DMP-WA.050.4.2022.WP

Pani
Prezes

Szanowna Pani Prezes,
w związku z wpływem do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego uchwały Rady Gminy Borzęcin z 13 kwietnia Nr XXXIII/281/2022 w sprawie przekazania petycji nr AO.152.2.2022 złożonej przez Panią, działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 870) proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz podległy mu urząd Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych zdają sobie sprawę ze znaczenia działań bocheńskich archiwistów na rzecz miasta i jego mieszkańców, jednak głównym zadaniem oraz misją Archiwów Państwowych jest zabezpieczenie zbiorów dla obecnych i przyszłych pokoleń oraz zapewnienie im właściwych warunków przechowywania. Decyzja o przenosinach cennego historycznego zasobu w niczym nie umniejsza jego znaczenia dla lokalnej społeczności, przeciwnie, jest działaniem mającym na celu wieczyste zachowanie tych unikalnych źródeł historii.

Decyzja o opuszczeniu bocheńskiego Oddziału Archiwum Narodowego w Krakowie wynikała przede wszystkim z faktu, że oddział ten nie ma dalszych możliwości zapewnienia właściwych warunków dla bezpiecznego, długoterminowego i zgodnego z nowoczesnymi standardami przechowywania materiałów archiwalnych w obecnej siedzibie. Dobro narodowego zasobu archiwalnego jest w tym przypadku nadrzędne.

Należy podkreślić, że właśnie ze względu na zabytkowy charakter budynku niemożliwa byłaby jego gruntowna przebudowa, pozwalająca na zapewnienie archiwaliom optymalnych warunków przechowywania (właściwej temperatury i wilgotności powietrza). Wymienione

parametry są podstawowymi czynnikami gwarantującymi bezpieczne długoterminowe przechowywanie materiałów archiwalnych.

Dodatkową okolicznością przemawiającą za opuszczeniem dotychczasowej siedziby Oddziału jest fakt, iż nie ma tam już wolnego miejsca w magazynach do przyjmowania materiałów archiwalnych, a jest to jedno z podstawowych zadań Archiwum, które nie będzie mogło być realizowane. Stanowiłoby to zagrożenie dla materiałów archiwalnych znajdujących się na przedpolu, czyli w różnych instytucjach będących pod nadzorem oddziału bocheńskiego. Bez terminowego przejścia kolejnych akt nie byłyby one ani zabezpieczone, ani opracowane i udostępniane osobom zainteresowanym.

Ponadto należy podkreślić, iż dane statystyczne z rocznych sprawozdań z działalności oddziału bocheńskiego wskazują na stosunkowo niewielką liczbę osób korzystających w ostatnich latach ze zgromadzonego zasobu: w 2019 r., tj. przed rozpoczęciem pandemii, oddział w Bochni odwiedziło 113 użytkowników, co daje statystycznie mniej niż 1 osobę dziennie. Dane te dotyczą łącznie zarówno osób prowadzących badania naukowe i interesujących się historią miasta i regionu, jak też tych, którzy odwiedzają archiwum w celach urzędowych (uzyskania informacji potrzebnych do spraw urzędowych lub uzyskania różnego typu zaświadczeń). Zagrożenie pandemią w ostatnich dwóch latach sprawiło, że ta niewielka grupa użytkowników zmniejszyła się niemal o połowę. W 2020 r. czytelnię w Bochni odwiedziło 57 osób (115 wizyt łącznie, 1380 udostępnionych j. a.), zaś w 2021 r. było to 71 użytkowników (103 wizyty, 1960 udostępnionych j. a.). Jednocześnie ograniczenie osobistych odwiedzin w czytelnii nie przełożyło się na znaczący wzrost kwerend wykonywanych na piśmie zlecenie zainteresowanych – w 2019 r. było takich zapytań 219, w 2020 r. – 254, a w 2021 – 282. Wśród realizowanych poszukiwań jedynie niewielki ułamek procenta stanowią kwerendy do celów naukowych (w 2019 r. – 3 przypadki), pozostałe to zapytania od genealogów, osób poszukujących potwierdzenia praw własności czy też dokumentów do celów socjalnych.

Przeniesienie materiałów archiwalnych do Krakowa nie utrudni dostępu do nich w czytelnii Archiwum, zasób ten nadal będzie wykorzystywany przez badaczy i popularyzowany. Można nawet stwierdzić, że będzie szerzej dostępny do celów naukowobadawczych, bowiem funkcjonująca w bocheńskiej siedzibie Oddziału czytelnia jest niewielka, co dodatkowo ograniczało jej funkcjonalność i komfort użytkowników.

Nowa siedziba Archiwum w Krakowie mieści się niedaleko Dworca Głównego i jest wyposażona w obszerną, nowoczesną czytelnię. Dla osób spoza Bochni, które stanowią znaczną część użytkowników Oddziału, ulokowanie tego zasobu w Krakowie będzie korzystniejsze i uczyni dostęp do archiwaliów zdecydowanie łatwiejszym. Należy też podkreślić, że zasób krakowskiego Archiwum, w tym także oddziału bocheńskiego, jest systematycznie digitalizowany i udostępniany w ogólnopolskim serwisie internetowym

www.szukajwarchiwach.gov.pl, a warunki pracy w nowoczesnym obiekcie będą sprzyjały szybszej digitalizacji zasobu i udostępnieniu go w postaci cyfrowej online.

Doceniając zaangażowanie wszystkich zainteresowanych w działania na rzecz utrzymania bocheńskiego oddziału Archiwum Narodowego w Krakowie z informuję, że z przedstawionych wyżej powodów nie występują przesłanki przemawiające za wstrzymaniem procesu przenoszenia zasobu do Krakowa.

Z poważaniem

Jarosław Sellin

Do wiadomości: